

AGENDA

6-8 december

Paderborn, Duitsland, University of Paderborn, Edirom-project

Digital Editing between Experiment and Standardisation

The conference will consist of three sections: Concepts of digital editions, data formats for written music, problems of encoding letters, diaries etc. Besides lectures given by international speakers, there will be workshops dealing with different areas of digital editing.

www.edirom.de/index.php?id=28&L=1

7 december

Leiden, KITLV, Reuvensplaats 2, 14.00-17.00 uu

Zoeken is veel meer dan Google

VGI Studiemiddag rond de vraag 'Is digitaal toegifceerbare informatie ten dode opgeschreven?'. Terwijl historici, zeker met een niche specialisatie, de immer toenemende treffers in Google nog altijd juistheid ontvangen, worden in de door informatie overspoelde biomedische sector nieuwe strategieën ontwikkeld in de zoektocht naar betrouwbare kennis. Er zit een limiet aan het aantal wenselijke treffers en dat heeft niet alleen gevolgen voor wie informatie zoekt, maar ook voor de aanbieders. Wat zijn de nieuwste, beste informatievaardigheden voor ons en wat doen anderen? Toegang gratis na aanmelding bij Michelle van den Berk: berk@kitlv.nl

10-13 december

Bangalore, India, IEEE Computer Society's Technical Committee on Scalable Computing – a.o.

International conference on E-science and Grid Computing: e-Science 2007

E-Science 2007 is an important conference for the international e-Science community as it provides a forum for all e-Science and Grid researchers, developers and users, and those who are just curious to see the project results and become aware of the progress made in this area.

www.escience2007.org/index.asp

10-13 december

Washington DC, Digital Curation Centre, University of Edinburgh

3rd International Digital Curation Conference 'Curating our Digital Scientific Heritage, a global collaborative challenge'

This conference will focus on emerging strategy, policy implementation, leading-edge research and practitioner experience, and comprise a mix of peer-reviewed papers, invited presentations and keynote international speakers.

www.dcc.ac.uk/events/dcc-2007/

12 en 13 december

Rotterdam, De Doelen, Digitaal Erfgoed Nederland

Digitaal Erfgoedconferentie 2007

Centraal staat de invulling die erfgoedinstellingen kunnen geven aan nieuwe maatschappelijke functies. Hoe kunnen erfgoedinstellingen het beste bij de doorlopende vernieuwingen in de genetwerkte samenleving aanhaken zonder te vervallen in een incidentgedreven aanpak? Digitalisering en samenwerking zijn essentieel om nieuwe diensten te ontwikkelen en een breder publiek te vinden. Maar investeringen daarin vereisen dat de strategie en mogelijk de identiteit van de organisatie erop worden aangepast.

www.den.nl/innovatie/de_conferentie2007/

17-18 december

Londen, EPSRC Service-Oriented Software Research Network (SOSoRNet) and the AHRC ICT Methods Network King's College London

Second Workshop on Service-Oriented Computing in the Humanities (SOCH)

A joint workshop for humanist researchers working with, or interested in, advanced network technologies, as well as computer scientists who are interested in learning more about this new and rapidly developing area of application.

www.arts-humanities.net/print/505

Geo-ict verrijkt sociale wetenschappen

In de geschiedwetenschappen is er volgens Onno Boonstra (Radboud Universiteit), initiatiefnemer van het Nederlands Geografisch Informatiesysteem (NLGIS), nog weinig plaats voor geo-ict. Op de workshop over de rol van geo-ict in de wetenschappen op 25 en 26 september aan de Vrije Universiteit sprak Boonstra over het gebrek aan interesse en andere obstakels die het gebruik van geografische data voor historisch onderzoek in de weg staan.

Historici geven over het algemeen de voorkeur aan kwalitatieve onderzoeksmethoden en staan huiverig tegenover het gebruik van moderne technologie. Bovendien is slechts een beperkt aantal historische kaarten gedigitaliseerd en voorzien van geografische coördinaten. Toch is er recentelijk een aantal historische studies gedaan waarin geo-ict op een aansprekende manier werd ingezet:

onder andere voor een dynamische visualisatie van Napoleon's Russischeveldtochten en een reconstructie van de moorden van Jack the Ripper. De methodologische en praktische obstakels zijn echter van dien aard dat Boonstra niet verwacht dat zij op korte termijn een brede navolging zullen vinden.

Vertegenwoordigers van andere disciplines zijn optimistischer. Zo

komen de meeste studenten fysische geografie en planologie, van nature geïnteresseerd in ruimtelijke vraagstukken, al in hun bachelorfase in aanraking met geo-ict. In demografie en economie heeft de introductie van toegankelijke geo-applicaties geleid tot het ontstaan en groei van ruimtelijke subdisciplines. En ook recentere disciplines, zoals criminologie en disastert management, experimenteren met geo-ict voor visualisatie en ruimtelijke analyse.

Toch is het aantal wetenschappers dat de systemen daadwerkelijk inzet voor onderzoek en onderwijs nog relatief beperkt. Door middel van workshops, lezingen en een interactieve website probeert het Amerikaanse Center for Spatially Integrated Social Sciences in Santa Barbara zo veel mogelijk onderzoekers in aanraking te brengen met ruimtelijke methoden en geo-ict. En ook de Vrije Universiteit beschikt over een interdisciplinaire geo-informatie groep die ten doel

Boonstra: obstakels voor innovatief gebruik data

heeft geo-ict universiteitsbreed te onderwijzen. Daarnaast zullen geografische gegevens die van belang zijn voor het onderzoek ook beter toegankelijk moeten zijn. Hieraan wordt gewerkt door de beheerders van deze gegevens, veelal overheidsorganisaties. (Niels van Manen, Arda Riedijk)

www.spinlab.vu.nl

www.geonovum.nl

www.jacktheripper.nl/Artikelen/Geografisch_daderprofiel.php

Hergebruik van overheidsdata

De overheid creëert vanouds veel informatie. Een groot deel daarvan wordt gebruikt voor andere doeleinden dan de oorspronkelijke, zoals de van origine militaire kaarten van de Topografische Dienst.

De laatste jaren is er veel aan het veranderen in de wijze waarop overheidsinformatie beschikbaar wordt gesteld voor hergebruik. Factoren als de nieuwe digitale mogelijkheden, het toegenomen marktdenken van de overheid, het afstoten van publieke taken naar de marktsector, maar ook de openbaarheid van overheidsinformatie maken het niet gemakkelijk om hiervoor spelregels op te stellen, speciaal in relatie met de marktsector.

Op 27 september vond in Utrecht over deze materie een bijeenkomst plaats met focus op geo-data. Vragen daarbij waren: wat zijn eerlijke voorwaarden voor beschikbaarstelling, wat mag het kosten? Mag de overheid vrijelijk data beschikbaar stellen terwijl dat voorheen een markttaak was? Mogen marktpartijen gratis informatie verstrekken, terwijl voordien overheid én bedrijfsleven daar geld mee verdienden?

Uit het verhaal van Kees Keuzenkamp, plaatsvervangend directeur Informatiebeleid op het Ministerie van Binnenlandse Zaken, werd duidelijk dat er nog een weg te gaan is vóór alle overheden (Rijk, provincies, gemeenten, maar ook data-instituten als het CBS, SCP etc.) dezelfde regels hanteren. Er ligt nu een wetsvoorstel *Hergebruik Overheidsinformatie* met als uitgangspunten dat basisinformatie van de overheid in principe gratis is, zonder auteursrechten of andere intellectuele eigendomsrechten en dat alleen verstrekkingskosten mogen worden berekend.

Volgens de marktpartijen ontbreekt het op dit moment nog aan een duidelijk en consistent overheidsbeleid. Als voorbeeld werd ingegaan op het wisselende beleid rond de verstrekking van de meteorologische data van het KNMI. En hoe verhoudt zich dit alles met de 'Wikipediarisering' van informatie?

In het Wikipedia-achtige *OpenStreetMap* initiatief kan iedereen meedoen aan het maken van digitale kaarten. Over de toegevoegde waarde hiervan verschilden de marktpartijen sterk van mening. (Heiko Tjalsma)

www.epsplus.net/epsplus/events/national_meetings/completed/netherlands

www.openstreetmap.org/

Opzetten van beeldbanken: vallen en opstaan

Bijna tweehonderd deelnemers kwamen op 31 oktober bij elkaar voor de studiedag 'Opzetten van Beeldbanken', georganiseerd door de Taskforce Archieven, het Geheugen van Nederland, Erfgoed Nederland en Digitaal Erfgoed Nederland (DEN). Hun achtergrond varieerde van historische verenigingen tot grote instellingen.

De sprekers in het plenaire och-

tendprogramma waren het eens dat het opzetten van een beeldbank meestal een proces is van vallen en opstaan, waarbij je vooral niet zelf het wiel moet willen uitvinden. Vanuit het Nederlands Fotomuseum werd benadrukt dat goed vooronderzoek en het formuleren van doelstelling en doelgroep het halve werk is. Het opzetten van een beeldbank vergde

veel van het museum, maar de bank ondersteunt inmiddels wel het merendeel van haar activiteiten zoals educatie, webwinkel, tentoonstellingen. Ook andere sprekers benadrukten het belang van samenwerking en leren van aansprekende voorbeelden. De zoekinterface van het Stadsarchief Amsterdam is continu in ontwikkeling, waarbij bijvoorbeeld Amazon als inspiratiebron dient. De Nieuwe Hollandse waterlinie, Cultureel Erfgoed Noord-Holland en Het Geheugen van Nederland werken alle samen met vele grote en kleine partners. Daarbij spelen uitwisseling en kwaliteitscontrole van beelden en beschrijvingen een belangrijke rol.

Het middagprogramma bestond uit workshops. 'Beginners' konden vragen stellen aan Yvette Hoitink, auteur van de wegwijzer *Opzetten van Beeldbanken*. De auteur van de juridische wegwijzer, Annemarie Beunen kon veel vragen beantwoorden over de rol van het auteursrecht. Ten slotte werd er aandacht besteed aan de technische aspecten, waarbij kwaliteitszorg voor digitalisering en beschrijvingen/metadata werden behandeld. Alle plenaire presentaties zullen beschikbaar worden gemaakt op de websites van de organisatoren. (Annelies van Nispen)

www.taskforce-archieven.nl/projects/wegwijzerbeeldbanken

www.taskforce-archieven.nl/projects/juridischewegwijzer

www.flickr.com/photos/15706910@N07/

www.flickr.com/photos/15706910@N07/

www.flickr.com/photos/15706910@N07/

www.flickr.com/photos/15706910@N07/

Berlijn in Padua

De vijfde *Berlin Open Access* conferentie werd van 19 tot en met 21 september in Padua gehouden. Op de eerste conferentie in 2003 werd de bekende *Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities* opgesteld. Daarin wordt vrije toegang tot wetenschappelijke informatie, data en publicaties beleden. Alle Nederlandse universiteiten, de KNAW, NWO en SURF hebben die verklaring ondertekend. Vijf jaar na dato is *open access* wel algemeen geaccepteerd als zeer politiek correct, maar in de praktijk is vrije toegang nog ver weg. Willem Elsschot wist al dat tussen droom en daad wetten in de weg staan en praktische bezwaren. Bij *open access* staan vooral auteursrecht en privacywetgeving in de weg.

Toch wordt ter vooruitganggeboekt. Ilaria Capua gaf hiervan het mooiste voorbeeld op de conferentie. Deze Italiaans diergeneeskundige en *lady di ferro* had als eerste de DNA-sequentie van het Afrikaanse subtype van het vogelgriep-virus H5N1 ontrafeld. Zij plaatste die sequentie niet in het af-

'Lady di Ferro' Ilaria Capua

geschermd repository van de WHO, waar wereldwijd maar vijftien laboratoria bij konden (waaronder niet één Afrikaans instituut), maar in een open archief. Na een aanvankelijke storm van protest van vakgenoten, die zelfs leidde tot voorpaginanieuws in de Washington Post en een redactioneel in de New York Times, is nu de wetenschappelijke praktijk volledig omgeslagen en is open toegang tot deze databases inmiddels algemeen geaccepteerd. OA is meer dan ge-OH op een zonnige locatie. (Peter Doorn)

www.aepic.it/conf/index.php?cf=10